

Factsheet Verkeersveiligheid

Verkeersslachtoffers en ongevallen

Inleiding

Verkeersveiligheid is een zaak van ons allemaal. We bewegen ons allemaal in het verkeer en willen graag dat dit veilig gebeurt. Verkeersdoden of zwaar letsel als gevolg van een verkeersongeval grijpt diep op de levenssfeer van mensen in. Daarnaast heeft verkeersveiligheid ook consequenties voor de economie, volksgezondheid en sociale voorzieningen. Verkeersongevallen leiden tot maatschappelijke kosten. Dit zijn kosten voor herstel en compensatie van letsel en schade, de schaderegeling, en alle andere kosten als gevolg van het ongeval zoals productieverlies, filekosten (ontstaan door een ongeval) en immaterieel leed.

Als basis voor het ontstaan van verkeersongevallen is in de meeste gevallen (geschat wordt ongeveer 90-95%) enige vorm van menselijk falen aan te wijzen. Het gaat daarbij om gemaakte inschattingfouten, het ontbreken van de op dat moment vereiste kennis en/of vaardigheden of het niet hebben van een juiste houding om voor zichzelf en anderen een veilig gebruik van de openbare weg mogelijk te maken. Investeren in "de mens" om de verkeersveiligheid te bevorderen blijft, naast investeringen in infrastructuur en voertuigveiligheid, dan ook van groot belang.

Laatste wijziging: 11-07-2022

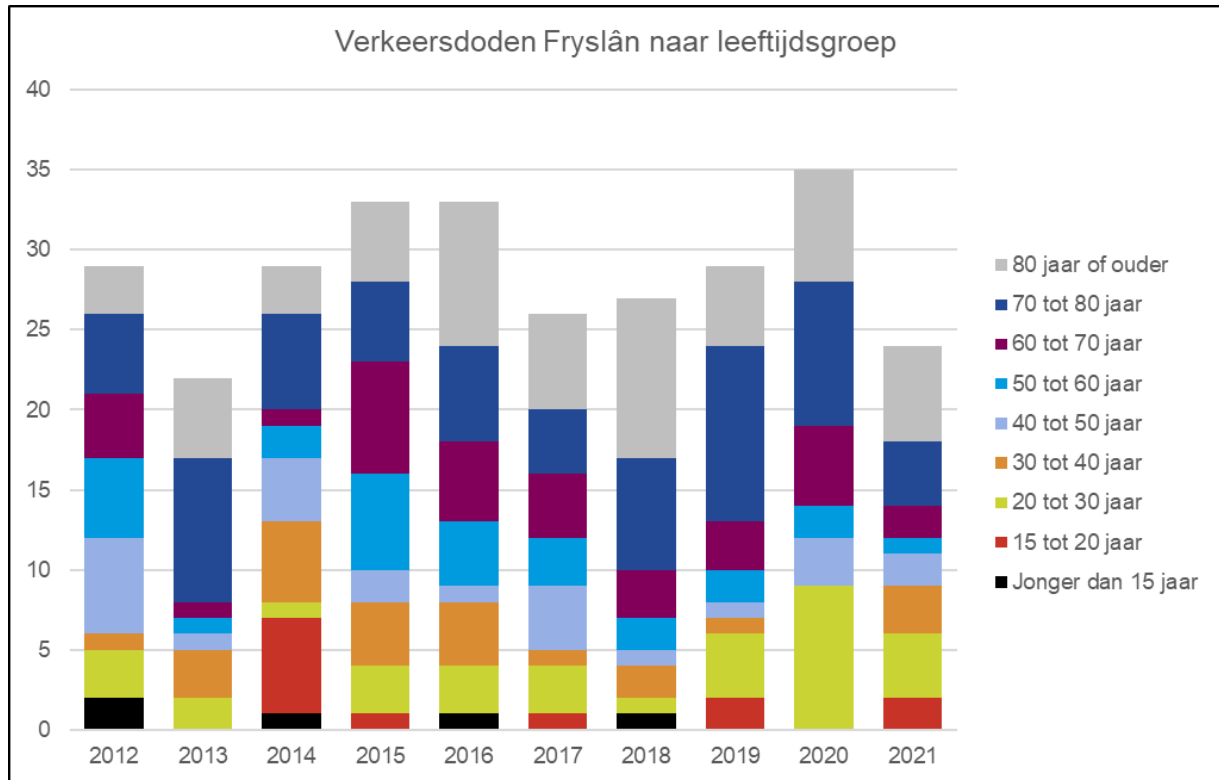
Highlights

- *Het aantal verkeersdoden lag in 2021 24. Het gemiddelde in de vijf jaar ervoor lag op 30 verkeersdoden. Corona heeft hier waarschijnlijk effect op gehad.*
- *Het aantal ongevallen op provinciale wegen lag in 2019 en 2020 lager dan in de drie jaren ervoor.*
- *De ouderere leeftijdsgroepen vormen relatief gezien de grootste kans om betrokken te raken bij een verkeersongeval*

Verkeersslachtoffers

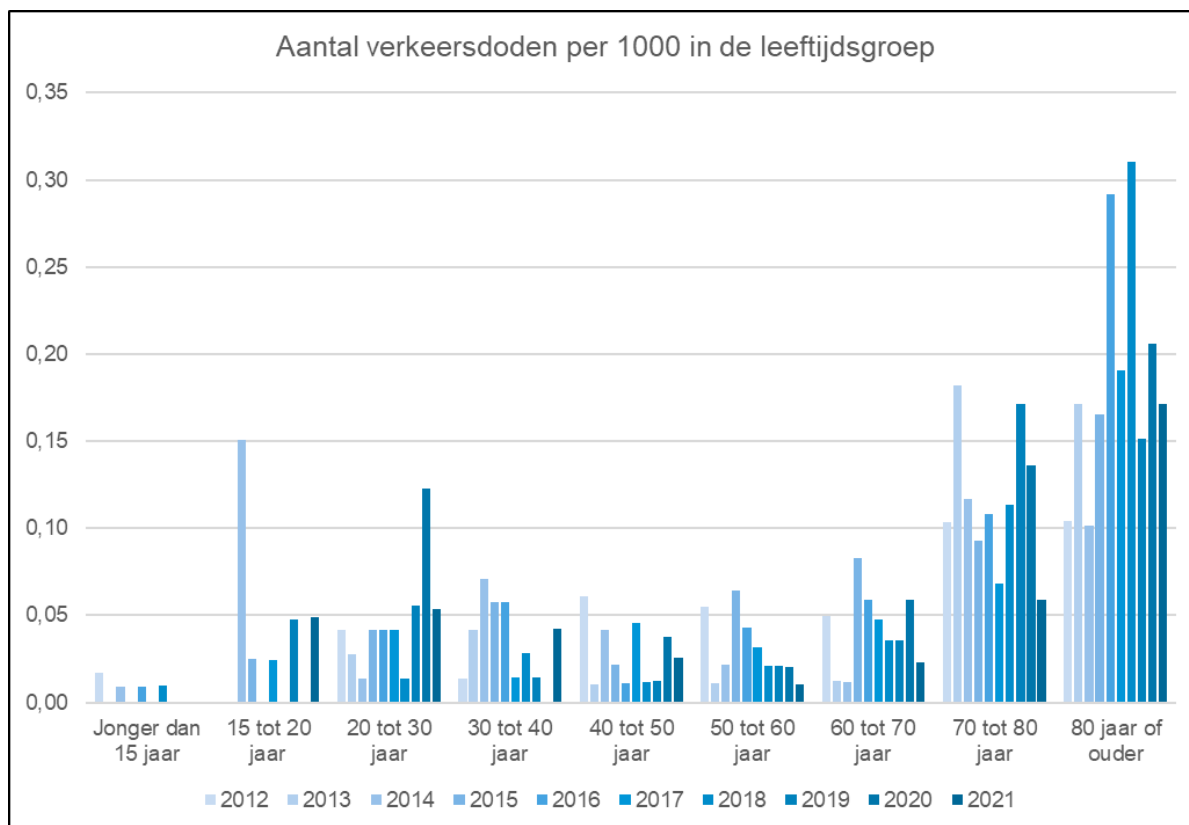
Omdat het aantal dodelijke slachtoffers het meest betrouwbaar door het CBS wordt bijgehouden is de ontwikkeling van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers tussen 2012 en 2021 in beeld gebracht op basis van gegevens van het CBS.

In figuur 1 is te zien dat het aantal verkeersdoden in 2021 op 24 lag. Dit was lager dan het gemiddelde van 30 doden per jaar in de vijf jaar er voor. 2020 liet met 35 verkeersdoden juist een piek zien in het aantal verkeersdoden. De lage waarde in 2021 kan mogelijk het gevolg zijn van de beperkingen in de mobiliteit vanwege het coronavirus.

Figuur 1: Ontwikkeling dodelijke slachtoffers in het verkeer in Fryslân. Bron: CBS.

De oudere leeftijdsgroepen zijn naar verhouding het meest betrokken bij verkeersongevallen. Circa 40% van de verkeersdoden is 70 jaar of ouder, terwijl deze groep maar een aandeel van 15% omvat van de totale bevolking.

Figuur 2: Ontwikkeling verkeersdoden relatief ten opzichte van de leeftijdsgroep. Bron: CBS.

Verkeersveiligheid op Provinciale wegen

De verkeersveiligheid van provinciale wegen is ten opzichte van 2013 sterk verbeterd. Het aantal gewonden in 2019 op provinciale wegen in Fryslân was 66. In 2020 bedroeg dit 69. Dat is in beide gevallen lager dan het driejarig gemiddelde van 2016-2018, dat als referentiepunt dient en 78,6 bedroeg. De informatie over verkeersongevallen is afkomstig uit de STAR-database en wordt door het softwarebedrijf VIA gepubliceerd.

Het aantal slachtoffers hangt af van bijvoorbeeld de ontwikkeling van de verkeersintensiteit, het groeiende aandeel oudere verkeersdeelnemers en het aandeel auto's met hulpsystemen. De komende jaren moet de risico gestuurde aanpak van verkeersveiligheid zorg dragen voor een duidelijke afname van de verkeersslachtoffers.

Aantal gewonden bij ongevallen op provinciale wegen			
Wegnr.	2016-2018 gemiddeld	in 2019	in 2020
N351	4,0	4	3
N353	1,7	2	4
N354	5,0	6	3
N355	7,7	2	5
N356	3,3	4	8
N357	7,7	5	5
N358	4,0	8	6
N359	9,7	3	11
N361	3,0	2	3
N369	0,3	0	2
N380	4,3	5	0
N381	4,0	5	1
N383	1,3	2	1
N384	5,7	0	4
N390	0,3	0	0
N392	2,0	10	4
N393	3,0	1	2
N398	0,0	0	2
N910	2,3	2	0
N917	3,3	0	1
N918	0,7	0	1
N919	2,0	4	1
N924	3,0	0	1
N927	0,3	0	0
N928	0,0	1	1
Eindtotaal	78,6	66	69

Figuur 3: Aantal gewonden op provinciale wegen. Bron: VIA - Statistiek Ongevallen.

Ongevallenconcentraties

Echte ongevallenconcentraties zijn er in de provincie nauwelijks meer. Er wordt ingezet op een risico gestuurde aanpak van verkeersveiligheid. Bij deze aanpak wordt niet alleen gekeken naar het aantal ongevallen dat plaats vindt, maar veel meer naar de omgevings- en wegkenmerken die mogelijk het risico verhogen op een ernstige afloop van een ongeval.

Kwetsbare leeftijdsgroepen

De groep ouderen wordt groter, ouderen blijven langer fit, fietsen en wandelen tot op late leeftijd en kiezen ook vaker voor een e-bike. Ouderen zijn echter wel kwetsbare verkeersdeelnemers en raken bij een ongeval sneller ernstig gewond. Ouderen (60+) zijn de grootste groep slachtoffers onder e-bikers (73%), voetgangers (44%) en fietsers (40%). Ook bij de verkeersdoden zijn de oudere leeftijdsgroepen (70+) relatief oververtegenwoordigd.

Vervoermiddelen

Onder alle leeftijdscategorieën geeft fietsen veruit de grootste groep slachtoffers bij ongevallen. Bij fietsongevallen is meer dan de helft een eenzijdig ongeval. Het gaat dan vaak om het van de fiets vallen.

Verbeterde registratie van ongevallen

De registraties van verkeersongevallen laat al langere tijd te wensen over. Omdat de politie niet meer bij elk ongeval ter plaatse komt en zich concentreert op de vervolging van daders, is het verzamelen van informatie naar de achtergrond geschoven. In 2013 is er een initiatief gekomen om hier verandering in te brengen, het Smart Traffic Accident Reporting (STAR). Naast politie-informatie worden hierbij ook meldingen van betrokkenen aan verzekeraars verzameld. De verkeersongevallen afkomstig uit deze STAR-database worden door het softwarebedrijf VIA gepubliceerd.

Naast deze registratie is er sinds 2019 in Fryslân vanuit de Regionale Ambulancevoorziening en uit de Spoedeisende Hulp (SEH) in de ziekenhuizen een registratie van verkeersslachtoffers in Fryslân; dit wordt in 2022 ook landelijk uitgerold.

Uit de registratie in Fryslân blijkt dat het aantal verkeersslachtoffers op de fiets in werkelijkheid een factor 8 hoger ligt dan in de andere registraties. Ook blijkt dat twee derde van de verkeersslachtoffers met ernstig letsel die in 2021 op de SEH is behandeld een fietser was.

Bronvermelding en meer informatie

- *VIA - Statistiek Ongevallen op basis van BRON*
- *Stichting Wetenschappelijk Onderzoek Verkeersveiligheid (SWOV)*
- *Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)*
- *VeiligheidNL - Verkeersongevallenregistratie Fryslân*